

Agribank góp phần tạo sinh khí mới cho khu vực hợp tác xã tăng trưởng bền vững

15:47 19/04/2019

Agribank với vị thế của một định chế tài chính giữ vai trò chủ đạo trong đầu tư lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn, cùng bề dày kinh nghiệm 31 năm đồng hành, phát triển cùng “Tam nông”, đã và đang có nhiều đóng góp tích cực cùng các hợp tác xã trên cả nước nâng cao hiệu quả và phát triển bền vững.

Tạo lực bầy trong phát triển hợp tác xã nông nghiệp

Trong 31 năm xây dựng và phát triển, Agribank luôn góp sức cùng ngành Ngân hàng thực thi hiệu quả chính sách tiền tệ, cung ứng vốn và các SPDV đến các thành phần kinh tế, giải quyết việc làm, tăng thu nhập, cải thiện đời sống cho người dân, góp phần tạo nên những thay đổi tích cực trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế, phát triển kết cấu hạ tầng nông thôn, ổn định các vấn đề kinh tế - xã hội ở khu vực nông thôn Việt Nam. Riêng đối với cho vay HTX, dư nợ của Agribank tăng dần qua các năm từ 1.377 tỷ đồng (năm 2017) tăng lên 1.483 tỷ đồng (năm 2018). Đến 31/03/2019, tổng dư nợ cho vay HTX của Agribank là 1.505 tỷ đồng, tăng 21 tỷ đồng so với cuối năm 2018. Bình quân dư nợ cho vay 01 HTX là 3,5 tỷ đồng. Trong đó, dư nợ chủ yếu tập trung vào các ngành: vận tải, kho bãi (441 tỷ đồng, chiếm 29,3% dư nợ cho vay HTX); bán buôn bán lẻ (263,3 tỷ đồng chiếm 17,5% dư nợ cho vay HTX); chế biến (252,8 tỷ đồng, chiếm 16,8% dư nợ cho vay HTX). Dư nợ cho vay có TSBĐ chiếm khoảng 95% tổng dư nợ cho vay HTX. Nợ xấu giảm mạnh qua các năm từ 43 tỷ đồng (năm 2017), giảm còn 15 tỷ đồng (năm 2018). Đến 31/03/2019, nợ xấu cho vay hợp tác xã là 18 tỷ đồng với tỷ lệ nợ xấu là 1,2%.

Nguồn vốn tín dụng của Agribank đang góp phần cải thiện đời sống của nhiều hộ dân, tạo nên những thay đổi tích cực trong chuyển dịch cơ cấu kinh tế

Tại 10 khu vực trong toàn quốc thì 04/10 khu vực Agribank có dư nợ cho vay HTX trên 150 tỷ đồng: Khu vực Thành phố Hồ Chí Minh (289,8 tỷ đồng), khu vực miền núi cao - biên giới (259,9 tỷ đồng), khu vực Đông Nam Bộ (183,9 tỷ đồng), khu vực Thành phố Hà Nội (170,6 tỷ đồng). Riêng khu vực ĐBSCL, phần lớn khách hàng vay vốn Agribank là các khách hàng cá nhân, trong đó bao gồm các thành viên của hợp tác xã, dư nợ khách hàng cá nhân khu vực ĐBSCL đạt 129.566 tỷ đồng với 790.396 khách hàng, chiếm tỷ trọng 87% tổng dư nợ toàn khu vực, dư nợ cho vay hợp tác xã với tư cách pháp nhân chỉ đạt 64.516 tỷ đồng. Đứng đầu cả nước về sản lượng gạo, tôm nuôi, cá tra và trái cây, đồng bằng sông Cửu Long là khu vực đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong phát triển kinh tế của cả nước, cùng với những thành tựu đạt được, khu vực này cũng đang đứng trước nhiều thách thức của cơ chế thị trường và biến đổi khí hậu.

Trên quan điểm phát triển nông nghiệp bền vững vùng đồng bằng sông Cửu Long của Chính phủ đã được chỉ rõ tại Nghị quyết số 120/NQ-CP ngày 17/11/2017, cùng với những ảnh hưởng nặng nề của biến đổi khí hậu đang diễn ra ở ĐBSCL và trong điều kiện sản xuất nông nghiệp do các nông hộ quy mô nhỏ lẻ (trung bình chưa được 1 ha/hộ) đảm nhận nên vai trò hỗ trợ, cung cấp dịch vụ đầu vào đầu ra, liên kết sản xuất nông nghiệp theo chuỗi giá trị của các HTX nông nghiệp sẽ càng trở nên quan trọng.

Nhận thức được điều này, ngày 16/4/2019, diễn đàn “Nâng cao hiệu quả hoạt động của hợp tác xã nông nghiệp thích ứng với cơ chế thị trường, ứng phó với biến đổi khí hậu vùng đồng bằng sông Cửu Long” diễn ra tại Đồng Tháp thu hút

sự tham gia của lãnh đạo Trung ương; các Bộ, ngành, Ban Kinh tế Trung ương; các Viện, Trường, tổ chức quốc tế; các HTX, doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh đã cho thấy tính cấp bách của việc nâng cao hiệu quả mô hình HTX nông nghiệp trong phát triển các chuỗi giá trị sản phẩm nông nghiệp an toàn, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ và ứng phó với biến đổi khí hậu tại khu vực này. Thông qua diễn đàn cũng nhằm đánh giá lại tình hình phát triển HTX nông nghiệp trong 15 năm qua, tổng kết và đề xuất cơ chế, chính sách hỗ trợ hợp tác xã nông nghiệp, đặc biệt là từ khi thực hiện Quyết định số 445 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án “Thí điểm hoàn thiện, nhân rộng mô hình hợp tác xã kiểu mới tại vùng đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2016 - 2020. Hiện nay, tại đồng bằng sông Cửu Long, các mô hình HTX thích ứng với biến đổi khí hậu đã dần hình thành nhưng còn tự phát, nhỏ lẻ, manh mún, chưa có cơ sở về khoa học, kỹ thuật và thị trường cũng như động lực và hỗ trợ đủ mạnh để nhân rộng, năng lực cán bộ quản lý còn hạn chế. Là ngân hàng nhiều năm thực hiện cho vay HTX, tham gia Diễn đàn, Agribank mong muốn góp sức cùng các bộ, ban, ngành triển khai có hiệu quả các giải pháp nhằm nâng cao hoạt động các HTX nông nghiệp ở ĐBSCL thích ứng với thị trường trong bối cảnh hội nhập quốc tế và biến đổi khí hậu.

Ngoài ra, để tháo gỡ khó khăn giúp HTX chủ động về nguồn vốn, phát huy tốt vai trò là tổ chức hỗ trợ nông dân và thành viên phát triển sản xuất kinh doanh, trong thời gian tới, Agribank chủ trương tiếp tục thực hiện các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho khu vực HTX như điều hành chủ động, linh hoạt các mức lãi suất của NHNN để kiểm soát và điều tiết lãi suất thị trường phù hợp với diễn biến kinh tế vĩ mô, tiền tệ; Thực hiện các giải pháp về hoạt động tín dụng nhằm tháo gỡ khó khăn trong quan hệ tín dụng giữa TCTD và khách hàng, trong đó có HTX.

Tiếp tục chỉ đạo tập trung vốn tín dụng phục vụ nông nghiệp, nông thôn theo Nghị định 55/2015/NĐ-CP và Nghị định 116/2018/NĐ-CP của Chính phủ, triển khai các chương trình tín dụng đặc thù đối với một số mặt hàng nông sản có thể mạnh như lúa, gạo, cà phê, thủy sản,... cho vay theo chuỗi giá trị đối với các sản phẩm chủ lực, có giá trị thương mại cao, tác động lan tỏa tới nền kinh tế và số đông hộ nông dân nhằm thực hiện Đề án tái cơ cấu ngành nông nghiệp đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Agribank tiếp tục triển khai tích cực Chương trình kết nối Ngân hàng - Doanh nghiệp trên phạm vi toàn quốc nhằm chủ động, tích cực tháo gỡ khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp. Tiếp tục đa dạng hoá các hình thức huy động để mở rộng nguồn vốn cho vay đối với nông nghiệp, nông thôn và khu vực HTX; Đổi mới quy trình, thủ tục cho vay theo hướng đơn giản và phù hợp với đối tượng khách hàng là các HTX và tổ hợp tác sản xuất kinh doanh, bảo đảm đúng quy định của pháp luật và quản lý được chất lượng tín dụng. Ngoài ra, Agribank tăng cường phối hợp với các Bộ, ngành,

địa phương trong việc hoàn thiện, ban hành cơ chế, chính sách hỗ trợ phát triển HTX, đặc biệt trong việc triển khai Đề án xây dựng mô hình HTX kiểu mới.

Tạo lập khung pháp lý và chính sách thuận lợi cho khu vực HTX

Từ thực tế triển khai thực hiện cho vay HTX, Agribank nhận thấy còn những tồn tại, vướng mắc. Cụ thể, các HTX quy mô nhỏ, phát triển chưa đồng đều, năng lực tài chính, tài sản có giá trị thấp, mặt bằng chủ yếu đi thuê, máy móc công nghệ lạc hậu. Việc các HTX thực hiện chế độ thống kê, kế toán còn nhiều hạn chế, ngần ngại trong việc minh bạch tình hình kinh doanh tài chính với ngân hàng, mua bán hàng hóa thiếu hóa đơn tài chính, không đảm bảo chế độ phát hành hóa đơn của nhà nước, do đó ngân hàng không đủ cơ sở để đánh giá, thẩm định cho vay. Bên cạnh đó, hoạt động của nhiều HTX chưa vững chắc; vốn tự có thấp; số lượng và chất lượng lao động chưa cao, trình độ quản lý của cán bộ quản lý HTX vẫn còn hạn chế, nhất là kinh nghiệm và trình độ xây dựng kế hoạch kinh doanh tài chính nên các dự án, phương án đưa ra không đủ sức thuyết phục, các HTX kinh doanh theo thương vụ mà ít có chiến lược lâu dài nên tính ổn định thấp không tạo được niềm tin với ngân hàng. Do đó đa phần các HTX vẫn chủ yếu hoạt động bằng vốn của các thành viên, khó mở rộng phát triển để thực hiện vay vốn ngân hàng. Mặc dù Nghị định 55/2015/NĐ-CP và Nghị định 116/2018/NĐ-CP có cơ chế chính sách ưu đãi về bảo đảm tiền vay bằng tài sản đối với HTX, Liên hiệp HTX với số tiền vay không phải bảo đảm bằng tài sản có thể từ 1 tỷ đồng đến 3 tỷ đồng/ khách hàng, nhưng vì các điều kiện tín dụng khác như: Năng lực người đứng đầu điều hành HTX chưa đáp ứng được yêu cầu; phương án/ dự án thiếu tính khả thi, hiệu quả; đặc biệt khả năng tài chính của HTX và vốn góp của thành viên HTX chưa đáp ứng được yêu cầu, vì vậy phần lớn số HTX không đủ điều kiện để tiếp cận vốn tín dụng ngân hàng. Các đơn vị HTX còn gặp khó khăn trong việc tiếp cận với thị trường đầu ra.

Trong bối cảnh như vậy, để vực dậy và tạo nên luồng sinh khí mới cho các HTX nông nghiệp, cần tận dụng mọi nguồn lực để hút vốn cho các HTX nông nghiệp với nhiều giải pháp, trong đó, trước hết phải nâng cao năng lực các HTX tiếp cận vốn vay, đẩy mạnh xây dựng mô hình HTX kiểu mới gắn với chuỗi giá trị sản phẩm chủ lực của địa phương và của vùng miền. Mặt khác, cần tranh thủ các nguồn lực tài chính từ hệ thống các Quỹ Hỗ trợ phát triển HTX ở Trung ương và hệ thống các quỹ này ở các địa phương, một kênh vốn rất quan trọng cung cấp nguồn vốn ưu đãi cho HTX, cũng như tranh thủ vốn giá rẻ từ hệ thống ngân hàng thương mại. Để có thể vay vốn ngân hàng, các HTX nông nghiệp phải tham gia chuỗi giá trị để được hỗ trợ về kỹ thuật, công nghệ, phân bón, con giống và đầu ra.

Tại Diễn đàn “Tạo lập khung khổ pháp lý và chính sách, thuận lợi để thúc đẩy phát triển bền vững khu vực HTX trong thế kỷ 21” diễn ra ngày 17/4/2019 tại TP. Hồ Chí Minh, Phó Thủ tướng Vương Đình Huệ nhấn mạnh: Việc giải thể các HTX kiểu cũ theo quy định của pháp luật để chuyển sang hoạt động theo mô hình mới; việc bảo đảm mối liên kết 4 nhà (nhà nông - Nhà nước - nhà doanh nghiệp và nhà khoa học) gắn với vai trò của HTX còn lỏng lẻo; quy trình, trình tự thủ tục thành lập doanh nghiệp trong HTX và mối quan hệ của doanh nghiệp này với HTX; chưa có tiêu chí kiểm toán HTX rõ ràng... Theo Phó Thủ tướng, đây là những vướng mắc pháp lý lớn mà Việt Nam chưa có nhiều kinh nghiệm cần tham khảo các ý kiến của các quốc gia trong khu vực để bảo đảm HTX đóng góp quan trọng cho sự phát triển nhanh, bền vững của kinh tế, gắn với cơ cấu lại sản xuất nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới.

Ký kết thỏa thuận hợp tác giữa Agribank và Liên minh HTX Việt Nam là điều kiện thuận lợi để triển khai các mô hình HTX ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất và phát triển sản xuất gắn với chuỗi giá trị sản phẩm

Theo đó, thực hiện đề án phát triển 15.000 HTX, liên hiệp HTX nông nghiệp hoạt động có hiệu quả đến năm 2020, nhằm tăng cường hỗ trợ phát triển kinh tế hợp tác, HTX, tại Diễn đàn này, Agribank đã thực hiện ký kết thỏa thuận hợp tác với Liên minh Hợp tác xã Việt Nam. Agribank cam kết cung ứng đầy đủ các dịch vụ tài chính, ngân hàng cho hệ thống Liên minh Hợp tác xã Việt Nam, đảm bảo đủ điều kiện để triển khai các mô hình HTX ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất; mô hình HTX phát triển sản xuất gắn với chuỗi giá trị sản phẩm. Theo đó, hệ thống Liên minh Hợp tác xã Việt Nam ưu tiên mở tài khoản, gửi tiền, thanh toán, sử dụng dịch vụ thẻ của Agribank. Liên minh Hợp tác xã Việt Nam phối

hợp với Chính quyền địa phương và Agribank để triển khai các mô hình HTX ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất; mô hình HTX sản xuất gắn với chuỗi giá trị sản phẩm; triển khai các sản phẩm dịch vụ của Agribank đến các HTX. Liên minh HTX Việt Nam sẽ ưu tiên lựa chọn Agribank là ngân hàng phục vụ một số dự án có nguồn vốn từ nước ngoài, quỹ đầu tư trong tài trợ qua Liên minh Hợp tác xã Việt Nam. Thỏa thuận hợp tác giữa Liên minh Hợp tác xã Việt Nam và Agribank đi vào thực hiện, hai bên sẽ cùng phối hợp tư vấn, hỗ trợ hợp tác xã lập dự án vay vốn; triển khai các sản phẩm bảo an tín dụng, bảo hiểm nông nghiệp trên toàn quốc tới các hợp tác xã, thành viên và hộ gia đình; hỗ trợ đào tạo, nâng cao năng lực của cán bộ quản lý hợp tác xã và thành viên hợp tác xã để nâng cao năng lực quản lý...

Sự vào cuộc của Agribank cùng các bộ, ban, ngành trong cả nước với những chính sách phát triển hợp tác xã và sự quan tâm hơn nữa trong tìm kiếm thị trường tiêu thụ sản phẩm góp phần giải quyết khó khăn cho hợp tác xã tại các địa phương là những tín hiệu đầy lạc quan về tính khả thi của những đồng vốn tín dụng chính sách ngân hàng nói chung và của Agribank nói riêng thực sự sẽ phát huy hiệu quả trong khu vực HTX và là trợ lực vững chắc nâng bước cho các HTX nông nghiệp trong giai đoạn chuyển mình thực hiện thành công tái cơ cấu nền nông nghiệp Việt Nam.

Nhật Minh